

بحث در مورد آیات مربوط به برانت عایشه

والذین یرمون المحصنات ثم لم یا توا باریعه شهداء فاجلدوهم ثمانین جلد و لا تغلبوا لهم شهاده ابد و اولنک هم الفاسقون الا الذین تابوا من بعد ذلک و اصلحوا فان الله غفور رحیم. سوره نور آیات شماره ۴ و ۵

ترجمه: و کسانی که زنان پاکدامن را متهم میکنند و سپس چهار شاهد (بر ادعای خود) نمی آورند، آنها را هشتاد تازیانه بزنید و شهادتشان را هرگز نپذیرید و آنان فاسقان هستند.
مگر کسانی که بعد از آن توبه کنند و جبران نمایند که خداوند غفور و رحیم است.

هرکس در هر کجا که زن شوهر داری را در حال ارتکاب عمل نا مشروع زنا مشاهده کرد باید چشم بر هم بگذارد و دیده را نا دیده انگارد و به روی خود نیاورد، در غیر اینصورت به محض اینکه گوشه ای از آنچه را که مشاهده کرده است بر زبان جاری سازد فوراً به او میگویند چهار نفر شاهد باید معرفی نمائی و چون بدون تردید این شخص از عهده انجام عمل بر نخواهد آمد، باید فوراً هشتاد ضربه تازیانه بخورد از آن به بعد هم در هیچ جانی شهادتش پذیرفته نشود و از نظر دینی در جامعه مسلمین به عنوان فاسق معرفی گردد، مگر اینکه توبه کند!

به عبارت دیگر، عملاً مجازات زناکاران، طبق این آیه، تعلیق به محال گردیده و در عوض برای کسی که دو نفر را در حال زنا ببیند و آنها را فاش کند بدون هیچگونه قید و شرط مجازات سنگینی که عبارت از هشتاد ضربه شلاق باشد در نظر گرفته شده، چرا؟ برای اینکه پای عایشه در میان بوده است!

اشکال مهم در اجرای آیات شماره ۴ و ۵ و صدور اصلاحیه از سوی خدا در مورد آن

والذین یرمون ازواجهم ولم یکن لهم شهداء الا انفسهم فشهداه احد هم اربع شهادات بالله انه لمن الصادقین...
والخامسه ان لعنت الله علیه ان کان من الکاذبین.... سوره نور آیات ۶ تا ۱۰

ترجمه: کسانی که همسران خود را (به زنا کاری) متهم میکنند و جز خودشان گواهانی ندارند، هر یک از آنها باید چهار مرتبه به نام خدا شهادت دهد که از راستگویان است و در پنجمین بار بگوید: لعنت خدا بر او باد اگر از دروغگویان باشد.
آن زن نیز میتواند کيفر را از خود دور کند به این طریق که چهار بار خدا را به شهادت طلبد که آن مرد از دروغگویان است. و در مرحله پنجم بگوید: غضب خدا بر او باد اگر آن مرد از راستگویان باشد. و اگر فضل و رحمت خدا شامل حال شما نبود (چه میشد؟) و اینکه او توبه پذیر و اینکه او توبه پذیر و حکیم است.

شان نزول: در شان نزول این آیات از ابن عباس چنین نقل شده که سعده بن عباد (بزرگ انصار) خدمت پیامبر در حضور جمعی از اصحاب چنین عرض کرد: ای پیغمبر خدا! هرگاه نسبت دادن عمل منافی عفت به کسی دارای این مجازات است که اگر آن را اثبات نکند باید هشتاد تازیانه بخورد پس من چکنم اگر وارد خانه خودم شدم و با چشم خودم دیدم مرد فاسقی با همسر من در حال عمل خلافی است. اگر بگذارم تا چهار نفر شاهد بیابند و ببینند و شهادت دهند او کار خود را کرده است و اگر بخواهم او را بقتل برسانم کسی از من بدون شاهد نمی پذیرد و به عنوان قاتل قصاص میشود و اگر بیایم و آنچه را دیدم به عنوان شکایت بگویم هشتاد تازیانه بر پشت من قرار خواهد گرفت! [معلوم نیست چرا خداوند متعال خودش متوجه این اشکالات نشده بوده؟!]

پیامبر گویا از این سخن احساس یک نوع اعتراض به این حکم الهی کرد، رو به سوی جمعیت انصار نمود و به زبان گله فرمود: آیا آنچه را که بزرگ شما گفت نشنیدید؟

آنها در مقام عذر خواهی بر آمدند و عرض کردند ای رسول خدا! او را سرزنش مفرما، او مرد غیوری است و آنچه را میگوید به خاطر شدت غیرت او است.

سعد بن عباد به سخن در آمد و عرض کرد ای رسول خدا! پدر و مادرم فدایت باد، به خدا سوگند میدانم که این حکم الهی است، و حق است ولی با این حال از اصل این داستان در شگفتم و نتوانستم این مشکل را در ذهن خود حل کنم.
پیامبر خدا فرمود: حکم خدا همین است و او نیز عرض کرد صدق الله و رسوله.

و چیزی نگذشت که پسر عمویش به نام هلال بن امیه از در وارد شد، در حالیکه مرد فاسقی را شب هنگام با همسر خود دیده بود و برای طرح شکایت خدمت پیامبر (ص) می آمد. او با صراحت گفت: من با چشم خودم این موضوع را دیدم و باگوش خودم آنها را شنیدم!

پیامبر بقدری ناراحت شد که آثار ناراحتی در چهره مبارکش نمایان گشت. هلال عرض کرد: من آثار ناراحتی را در چهره شما می بینم، ولی به خدا قسم، من راست میگویم و دروغ در کارم نیست. من امیدوارم که خدا خودش این مشکل را بگشاید. به هر حال پیامبر (ص) تصمیم گرفت که حد قذف را در باره هلال اجرا کند چرا که او شاهی بر ادعای خود نداشت. در این هنگام انصار به یکدیگر میگفتند، دیدید همان داستان سعد بن عباد تحقق یافت. آیا به راستی پیامبر (ص) هلال را تازیانه خواهد زد و شهادت او را مردود میشمرد؟ در این موقع وحی بر پیامبر (ص) نازل شد و آثار آن در چهره او نمایان گشت. همگی خاموش شدند تا ببینند چه پیام تازه ای از سوی خدا آمده است!

آیات فوق ناز شد.

(تفسیر نمونه جلد چهارم صفحات ۳۷۹ و ۳۷۸ به نقل از تفسیر مجمع البیان و از فی ظلال و از نور الثقلین و از المیزان)

یعنی بعد از آنکه خداوند متعال متوجه شده است که احکام صادره از سوی او دارای چه اشکال بزرگی میباشد، برای رفع آن اشکال به صدور اصلاحیه مباردت کرده است.

ولی در هر حال، چون در ماجرای عایشه ظاهراً دلایل و قرآن متعدد، محکم و قانع کننده فراوانی برای محکومیت وی وجود داشته، لذا خداوند متعال! تا ابد توجه به دلایل موجود در امر زنا کاری را مردود شمرده ولی در عین حال چون این نکته مسلم بوده است که در آن نقطه ای که صفوان به عایشه رسیده کیلومتر ها در کیلومتر ها هیچ انسانی وجود نداشته و اگر هم به فرض محال، انسانی وجود میداشت در آن دل تاریک شب از چند متری هم نمیتوانست آنچه را که بین عایشه و صفوان میگذشته است مشاهده نماید. پس بهترین راه برای تبرئه عایشه این بوده است که در قضایای مربوط به زنا به جای هر نوع دلیل و قرینه ای فقط وجود چهار نفر شاهد به عنوان تنها شرط لازم قلمداد گردد.

لولا جا و علیه باربعه شهداء فاذلم یاتوا بالشهداء فاولئک عندالله هم الکاذبون (سوره نور آیه ۱۳)

ترجمه: چرا چهار شاهد برای آن نیاوردند؟ اکنون که چنین گواهانی نیاوردند آنها در پیشگاه خدا دروغگو هستند.

پس از نزول آیات بالا و بنا به دستور محمد چند نفر از بدگویان عایشه را میخواستند و در حضور جمع هر یک را هشتاد ضربه چوب میزدند، یعنی برای اولین بار و آخرین بار در تاریخ اسلام عملی صورت داده اند که ظالمانه بودن آن کاملاً بدیهی میباشد و به همین جهت هم قبل از آن تاریخ در اسلام سابقه نداشته و بعد از آن نیز نظیر آن انجام نشده است.

مثلاً هنگامیکه شرب خمر در اسلام ممنوع گردید و مرتکب آن مستوجب مجازات شناخته شد، هرگز در صدد بر نیامدند کسی را که چند روز قبل از آن مشروب خورده بود، شلاق بزنند. ولی چون عایشه خیلی موردتوجه و عزیز بوده و محمد در این جریان نفع شخصی داشته است لذا به اصطلاح "حکیم پاشی را دار زدند" و برای ترساندن سایر مردم آیات مزبور را عطف به ما سبق نمودند و برای ترساندن سایر مردم چند نفر بخت برگشته را به عنوان متهم کندگان عایشه به شلاق بستند درحالیکه آنان فقط چند سؤال را مطرح ساخته و با توجه به پاسخ آن سئوالات آن ادعای عایشه را مردود شناخته بودند.

برگرفته از کتاب: همسران و کنیزان محمد برگ ۹۵-۱۰۰

(هنگام تنظیم این نوشتار هنوز این کتاب در کتاب فروشی ها موجود نبوده و قرار است بزودی به بازار بیاید - ژانویه ۲۰۰۴)